Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)
Географічний факультет
(назва інституту/факультету)
Кафедра географії та менеджменту туризму
(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан географічного факультету
_____ Мирослав ЗАЯЧУК
« 31 » серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ТУРИСТИЧНО-КРАЄЗНАВЧА РОБОТА
(вкажіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова
(вказати: обов’язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма *Міжнародний туризм, Туризм і сфера гостинності*
(назва програми)

Спеціальність *J3"Туризм та рекреація"*
(вказати: код, назва)

Галузь знань *J "Транспорт та послуги"*
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти *перший (бакалаврський)*
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий)

Факультет географічний
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: якими мовами читається дисципліна)

Чернівці 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни *«Туристично-краєзнавча робота»* складена відповідно до освітньої програми «Міжнародний туризм» та «Туризм і сфера гостинності».

Розробник: ас. ***Смик Оксана Степанівна,*** асистент кафедри географії та менеджменту туризму, к.геогр. н.

Викладач (чі), що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:
ас. ***Смик Оксана Степанівна,*** асистент кафедри географії та менеджменту туризму, к.геогр. н.

Затверджено на засіданні кафедри географії та менеджменту туризму
Протокол № 1 від «25» серпня 2026 року

Завідувач кафедри географії
та менеджменту туризму _____ Олександр КОРОЛЬ

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від “ *31 ” серпня 2026 року*

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету _____ Наталя АНДРУСЯК

Мета навчальної дисципліни полягає у набутті студентом комплексу теоретичних знань і практичних навичок з організації туристично-краєзнавчої роботи.

Пререквізити. Ефективність засвоєння курсу підвищує попереднє вивчення таких навчальних дисциплін: «Історія туризму і рекреації», «Основи туризму і рекреації», «Організація екскурсійних послуг», «Технологія туристської діяльності».

Результати навчання: У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має розширити такі **компетентності:**

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії

ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно

СК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

СК3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій

СК21. Здатність аналізувати територіальне поєднання рекреаційно-туристичних ресурсів, господарства та інфраструктури за формами та видами туризму

Програмні результати навчання:

ПРН4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПРН5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПРН6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПРН12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

ПРН14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПРН27. Пояснювати спеціалізацію туризму на основі аналізу територіального поєднання рекреаційно-туристичних ресурсів, господарства та інфраструктури

Студенти також мають:

знати: теоретичні основи туристично-краєзнавчої роботи; законодавчі та нормативно-правові акти, що регулюють туристичну діяльність; організацію туристично-краєзнавчої діяльності; методику краєзнавчих досліджень; роль туризму в формуванні соціальних компетентностей: командна робота, лідерство, відповідальність.

вміти: організовувати та проводити туристично-краєзнавчі заходи; вивчати природні, історичні та культурні особливості рідного краю; формувати у учасників інтерес до вивчення території рідного краю; отримуватись норм етичної поведінки в туристичних подорожах і краєзнавчих експедиціях.

Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни *Туристично-краєзнавча робота*													
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			Кредитів	годин	змістових модулів	Лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	3	90	2	16	14	-	-	60	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Теми лекційних занять	**Змістовий модуль 1.**					
Лекція 1: Суть, значення та функції туристично-краєзнавчої роботи.	8	2	1	-	-	5
Лекція 2: Форми, методи та принципи туристично-краєзнавчої роботи	14	2	2	-	-	10
Лекція 3: Соціалізація особистості в туристично-краєзнавчих об'єднаннях.	9	2	2	-	-	5
Лекція 4: Законодавча та нормативна база здійснення туристично-краєзнавчої роботи.	7	1	1	-	-	5
Лекція 5: Структура та система підпорядкування туристично- краєзнавчих організацій в Україні.	8	2	1	-	-	5
Разом за ЗМ1	***46***	***9***	***7***	**-**	**-**	***30***
Змістовий модуль 2.						
Лекція 6: Роль та форми туристично-краєзнавчої роботи.	13	1	2	-	-	10
Лекція 7: Організаційні засади туристично-краєзнавчих досліджень.	9	2	2	-	-	5
Лекція 8: Етапи проведення наукових досліджень.	7	1	1	-	-	5
Лекція 9: Організація походів та подорожей як важливої форми туристично-краєзнавчої роботи в навчальних закладах	8	2	1	-	-	5

освіти.						
Лекція 10: Екологічні аспекти в туристично-краєзнавчій роботі.	7	1	1	-	-	5
Разом за ЗМ2	***44***	***7***	***7***	**-**	**-**	***30***
Усього годин	**90**	**16**	**14**	**-**	**-**	**60**

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	Лекція 1: Суть, значення та функції туристично-краєзнавчої роботи • Суть туристично-краєзнавчої роботи • Значення туристично-краєзнавча робота для освітнього процесу • Основні функції туристично-краєзнавчої роботи • Роль туристично-краєзнавчої робота для розвитку регіональної ідентичності
2	Лекція 2: Форми, методи та принципи туристично-краєзнавчої роботи • Основні форми туристично-краєзнавчої роботи • Методи під час проведення туристично-краєзнавчих досліджень • Групові та індивідуальні форми туристично-краєзнавчої діяльності • Новітні технології та методи проведення туристично-краєзнавчої роботи
3	Лекція 3: Соціалізація особистості в туристично-краєзнавчих об’єднаннях • Значення туристично-краєзнавчих об’єднань для соціалізації учнів і студентів • Як участь у туристично-краєзнавчих заходах сприяє розвитку комунікативних навичок • Чому важливо залучати молодь до діяльності туристично-краєзнавчих гурткі • Моральні та культурні цінності під час спільних походів і подорожей • Вплив туристично-краєзнавчої діяльності на виховання лідерських якостей
4	Лекція 4: Законодавча та нормативна база здійснення туристично-краєзнавчої роботи • Закони України про туристично-краєзнавчу діяльність • Державні програми підтримки розвитку краєзнавства й туризму • Нормативно-правова база організації туристично-краєзнавчих походів • Документи які потрібні для офіційної організації туристичного заходу
5	Лекція 5: Структура та система підпорядкування туристично-краєзнавчих організацій в Україні • Основні туристично-краєзнавчі організації • Взаємодія державних і громадських туристично-краєзнавчих структур • Система підпорядкування туристично-краєзнавчих організацій • Міжнародні туристично-краєзнавчі організації
6	Лекція 6: Роль та форми туристично-краєзнавчої роботи • Виховна роль туристично-краєзнавчої діяльності • Основні форми туристично-краєзнавчої роботи найпоширеніші в школах та ВНЗ • Як туристично-краєзнавча робота сприяє екологічному вихованню молоді • Пізнавальна та рекреаційна роль туристично-краєзнавчої діяльності • Навчальний і виховний аспект туристично-краєзнавчої роботи
7	Лекція 7: Організаційні засади туристично-краєзнавчих досліджень • Етапи підготовки туристично-краєзнавчих досліджень

	• Ресурси для проведення дослідження • Мета й завдання дослідження • Як залучати студентів до підготовки туристично-краєзнавчих проектів?
8	Лекція 8: Етапи проведення науковихдосліджень • Основні етапи проведення наукового дослідження • Робота з літературними джерелами на початковому етапі • Методи збору інформації під час туристично-краєзнавчих досліджень • Обробка та аналіз отриманих результатів
9	Лекція 9: Організація походів та подорожей як важливої форми туристично-краєзнавчої роботи в навчальних закладах освіти • Етапи підготовки туристично-краєзнавчого походу • Маршрут і тривалість походу • Вимоги до безпеки учасників походу • Обов'язки між учасниками туристично-краєзнавчої подорожі • Документи які оформлюють після завершення походу
10	Лекція 10: Екологічні аспекти в туристично-краєзнавчій роботі • Як туристично-краєзнавча діяльність впливає на довкілля • Екологічні принципи під час проведення походів і екскурсій • Екологічне виховання учасників туристично-краєзнавчих заходів • Міжнародні ініціативи спрямовані на збереження довкілля під час туризму

Теми практичних занять

№	*Назва теми*
1	Назва: Становлення і розвиток краєзнавства в Україні Завдання: Скласти хронологічну таблицю основних етапів розвитку краєзнавства в Україні. Підготувати коротке повідомлення про одного з відомих діячів українського краєзнавства. Створити схему або ментальну карту «Розвиток краєзнавства: ключові події та особистості». Результати: Хронологічна таблиця, схема «Розвиток краєзнавства: ключові події та особистості».
2	Назва: Нормативно-правова база організації туристично-краєзнавчої роботи Завдання: Знайти й проаналізувати основні закони та нормативні акти України, що регулюють туристично-краєзнавчу діяльність. Скласти таблицю «Нормативно-правові документи – ключові положення». Підготувати коротку доповідь про роль державних програм у розвитку туристично-краєзнавчої роботи. Результати: Таблиця з основними законами («Про туризм», «Про охорону культурної спадщини» тощо) та їхніми положеннями. Стислий аналітичний огляд державних програм з розвитку туризму.
3	Назва: Планування та форми реалізації туристично-краєзнавчої роботи Завдання: Розробити план проведення тижня краєзнавства у школі або ВНЗ. Скласти перелік можливих форм туристично-краєзнавчої роботи (екскурсії, походи, гуртки, проекти) з короткою характеристикою кожної. Створити графічну схему «Форми краєзнавчої роботи: від ідеї до реалізації». Результати: Готовий план проведення тижня краєзнавства у ВНЗ. Інфографіка «Форми туристично-краєзнавчої роботи».
4	Назва: Планування та реалізація туристично-краєзнавчих походів

	Завдання: Розробити маршрут одноденного туристично-краєзнавчого походу у своєму регіоні. Скласти список необхідного спорядження для походу з урахуванням пори року. Підготувати інструктаж з техніки безпеки для учасників походу Результати: Карта маршруту одноденного походу з описом зупинок. Список спорядження і пам'ятка з техніки безпеки для учасників
5	Назва: Розробка програми туристично-краєзнавчих досліджень в закладах освіти. Завдання: Скласти план туристично-краєзнавчих досліджень на семестр для шкільного гуртка. Розробити календарний план екскурсій і походів студентів. Сформувати цілі й завдання краєзнавчих досліджень для певної вікової групи. Результати: Програма туристично-краєзнавчих досліджень на семестр. Календарний план екскурсій і походів для певної вікової групи
6	Назва: Розробка тематичних екскурсій та екскурсантів Завдання: Створити маршрут тематичної екскурсії (наприклад, «Історичними місцями рідного міста»). Написати короткий сценарій проведення екскурсії для студентів. Розробити анкету для учасників екскурсії з метою зворотного зв'язку. Результати: Маршрут і сценарій тематичної екскурсії. Готова анкета для учасників екскурсії
7	Назва: Методи опрацювання результатів туристично-краєзнавчих досліджень та їх використання Завдання: Скласти план обробки матеріалів після туристично-краєзнавчої експедиції. Підготувати приклад оформлення звіту про результати походу або екскурсії. Розробити презентацію за результатами уявної краєзнавчої подорожі. Результати: Звіт за результатами походу або екскурсії. Презентація чи буклет про туристично-краєзнавчі об'єкти, які відвідали.

Зміст завдань для самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1	Повноваження адміністрації навчальних закладів, яка здійснює туристські подорожі	Проаналізувати повноваження адміністрації навчальних закладів, яка здійснює туристські подорожі	10
2	Вимоги до формування туристських груп та учасників туристсько-спортивних походів	Охарактеризувати основні вимоги до формування туристських груп та учасників туристсько-спортивних походів	10
3	Вимоги до керівника туристської групи	Дати характеристику вимогам до керівника туристської групи	5
4	Обов'язки та права учасника туристської подорожі	Основні обов'язки та права учасника туристської подорожі	5
5	Вимоги до туристського досвіду учасників і керівників туристсько-спортивних походів	Дати характеристику вимогам до туристського досвіду учасників і керівників туристсько-спортивних походів	5
6	Оформлення маршрутної документації для проведення туристських подорожей з активними спо-	Охарактеризувати оформлення маршрутної документації для проведення туристських подорожей з	5

	собами пересування	активними способами пересування	
7	Організація харчування у поході	Проаналізувати організацію харчування у поході	10
8	Основні нормативи туристсько-спортивних походів	Визначити основні нормативи туристсько-спортивних походів	10
Всього:			60

*Питання, винесені на самостійне опрацювання, включені до тематичного і підсумкового тестового контролю.

Методи навчання

Під час викладання даної навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

✓ словесні методи (лекція, розповідь, бесіда, консультація, дискусія, проблемна ситуація тощо),

✓ практичні заняття (підготовка презентацій та семінарів),

✓ електронне онлайн-навчання (мультимедійні, дистанційні методи з використанням платформи MOODLE і Google-Meet),

✓ самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю:

– усний (доповіді здобувачів вищої освіти під час практичного/семінарського заняття, захист презентації);

– тестовий (до змістових модулів 1, 2 та підсумковий), що здійснюється на платформі MOODLE.

Форма контролю: залік (підсумкове тестування).

Поточний контроль здійснюється під час практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань (презентацій чи тематичних тестувань). Кількість передбачених балів за різні види робіт зазначені в системі дистанційного навчання MOODLE, куди студенти завантажують виконані роботи чи презентації, і де здійснюється тестовий контроль, та оголошуються під час усних доповідей безпосередньо на занятті (і виставляються в MOODLE). Матеріал, винесений на самостійне опрацювання, включений до тестів модульного і підсумкового контролю.

Тестові завдання різних форм розроблені до змістових модулів і покликані перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, здатності осмислити і відтворити зміст даної частини дисципліни.

Загалом весь матеріал поділений на два змістових модулі, які передбачають поступове накопичення балів упродовж семестру: ЗМ1 і ЗМ2 передбачає накопичення по 30 балів (по 15 балів – виконання практичних робіт (презентацій) і тестовий контроль), підсумковий модуль – 40 балів, що в сумі складає 100 балів за семестр.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

Критерії оцінювання за основними видами робіт – завантажити >>>

Розподіл балів, які отримують студенти

<table>
<tr><td colspan="9">Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)</td><td>Кількість балів (залік)</td><td>Сумарна к-ть балів</td></tr>
<tr><td colspan="4">Змістовий модуль 1</td><td colspan="4">Змістовий модуль 2</td><td rowspan="4">40</td><td rowspan="4">100</td></tr>
<tr><td>Т1</td><td>Т2</td><td>Т3</td><td>Т4</td><td>Т5</td><td>Т6</td><td>Т7</td><td>Т8</td></tr>
<tr><td>5</td><td>10</td><td>10</td><td>5</td><td>5</td><td>10</td><td>10</td><td>5</td></tr>
<tr><td colspan="4">30</td><td colspan="4">30</td></tr>
</table>

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Зараховано	A (90-100)	Зараховано
	B (80-89)	
	C (70-79)	
	D (60-69)	
	E (50-59)	
Незараховано	FX (35-49)	незараховано з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незараховано) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Суть туристично-краєзнавчої роботи
2. Значення туристично-краєзнавча робота для освітнього процесу
3. Основні функції туристично-краєзнавчої роботи
4. Роль туристично-краєзнавчої робота для розвитку регіональної ідентичності
5. Основні форми туристично-краєзнавчої роботи
6. Методи під час проведення туристично-краєзнавчих досліджень
7. Групові та індивідуальні форми туристично-краєзнавчої діяльності
8. Новітні технології та методи проведення туристично-краєзнавчої роботи
9. Значення туристично-краєзнавчих об'єднань для соціалізації учнів і студентів
10. Як участь у туристично-краєзнавчих заходах сприяє розвитку комунікативних навичок
11. Чому важливо залучати молодь до діяльності туристично-краєзнавчих гурткі
12. Моральні та культурні цінності під час спільних походів і подорожей
13. Вплив туристично-краєзнавчої діяльності на виховання лідерських якостей
14. Закони України про туристично-краєзнавчу діяльність
15. Державні програми підтримки розвитку краєзнавства й туризму
16. Нормативно-правова база організації туристично-краєзнавчих походів
17. Документи які потрібні для офіційної організації туристичного заходу
18. Основні туристично-краєзнавчі організації
19. Взаємодія державних і громадських туристично-краєзнавчих структур
20. Система підпорядкування туристично-краєзнавчих організацій

21. Міжнародні туристично-краєзнавчі організації
22. Виховна роль туристично-краєзнавчої діяльності
23. Основні форми туристично-краєзнавчої роботи найпоширеніші в школах та ВНЗ
24. Як туристично-краєзнавча робота сприяє екологічному вихованню молоді
25. Пізнавальна та рекреаційна роль туристично-краєзнавчої діяльності
26. Навчальний і виховний аспект туристично-краєзнавчої роботи
27. Етапи підготовки туристично-краєзнавчих досліджень
28. Ресурси для проведення дослідження
29. Мета й завдання дослідження
30. Як залучати студентів до підготовки туристично-краєзнавчих проектів?
31. Основні етапи проведення наукового дослідження
32. Робота з літературними джерелами на початковому етапі
33. Методи збору інформації під час туристично-краєзнавчих досліджень
34. Обробка та аналіз отриманих результатів
35. Етапи підготовки туристично-краєзнавчого походу
36. Маршрут і тривалість походу
37. Вимоги до безпеки учасників походу
38. Обов'язки між учасниками туристично-краєзнавчої подорожі
39. Документи які оформлюють після завершення походу
40. Як туристично-краєзнавча діяльність впливає на довкілля
41. Екологічні принципи під час проведення походів і екскурсій
42. Екологічне виховання учасників туристично-краєзнавчих заходів
43. Міжнародні ініціативи спрямовані на збереження довкілля під час туризму

Зарахування результатів неформальної освіти

Неформальна/інформальна освіта за темами курсу. Форми інформальної освіти (самоосвіти): очна (тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні тощо), дистанційна (дистанційні курси, семінари, конференції, вебінари).

Відповідно до «Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (протокол №16 від 25 листопада 2024 року)» (https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf) допускається зарахування окремих практичних занять, навчальних елементів та отримання додаткових балів при наявності сертифіката (свідоцтва, тощо), отриманого здобувачем у неформальній освіті (курси, тренінги) з вивчення тем, охоплених змістовим наповненням курсу. За умови проходження навчальних тренінгів в рамках інформальної освіти на фахових платформах Prometheus (https://prometheus.org.ua), EdEra (https://ed-era.com/courses) та інших, виконання всіх завдань та отримання безкоштовного сертифікату, здобувач може отримати додатково 5 балів до підсумкової оцінки по освітній компоненті. Оцінювання 0,5 бала за 1 год. навчання за курсом, що відповідає тематиці навчальної дисципліни.

Рекомендована література

Основна література

1. Брижак Н. Ю. Краєзнавча та туристична робота. Мукачево: МДУ, 2012. 116 с.
2. Галасюк С., Нездоймінов С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 178 с.
3. Дехтяр В.Д. Основи оздоровчо-спортивного туризму: навч. посіб. Київ: Наук. світ, 2003. 203 с.

4. Крачило М.П. Краєзнавство і туризм. Київ : Вища шк., 1994. 191 с.
5. Щур Ю.В., Дмитрук О.Ю. Спортивно-оздоровчий туризм. Київ : Альтерпрес, 2003.

Додаткова література

1. Алієна-Барановська В.М. Міжнародний туризм: навчальний посібник-довідник / В. М. Алієна-Барановська, І. І. Дахно. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 344 с.
2. Баденюк В. В. Організація краєзнавчої роботи учнів у процесі вивчення фізичної географії основної школи (V-IX класи) / Валентина Володимирівна Баденюк ; Ін-тут педагогіки АПН України. – К., 1999. – 24 с.
3. Бейдик О.О. Рекреаційні ресурси України: навчальний посібник / О. О. Бейдик. - 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Альтерпрес, 2011. – 462 с.
4. Географічні аспекти розвитку туризму (на прикладі України та Польщі): монографія / В. Г. Явкін [та інші]. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2010. – 344 с.
5. Грищишина Т. І. Маленькі туристи. Краєзнавство і туризм у дошкільному закладі / Т. І. Грицишина. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2004. – 128 с.
6. Дмитрук Ю.В., Щур Ю.В. Спортивно-оздоровчий туризм: навчальний посібник / Ю. В. Дмитрук, Ю. В. Щур. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К.: Альтерпрес, 2008. – 280 с.
7. Дудорова Л. Ю. Формування готовності майбутніх учителів до організації шкільного туризму (теоретико-методичний аспект): монографія / Л. Ю. Дудорова/. – В: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. – 424 с.
8. Жванко Л. М. Краєзнавство: Конспект лекцій. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 163 с.
9. Законодавство України про туризм і готельну справу: збірник офіційних текстів законів станом на 2 вересня 2012 року / Україна. Закони. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 242 с.
10. Кифяк В.Ф. Організація туризму: Навчальний посібник / В.Ф. Кифяк; В. Ф. Кияк. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2008. – 344 с.
11. Маланюк Т.З. Краєзнавство і туризм: навчальний посібник / Т.З. Маланюк.: Івано-Франківськ, 2010. – 205 с.
12. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Н. М. Ганич. – К.: Знання, 2008. – 661 с.
13. Масляк П.О. Рекреаційна географія: навчальний посібник / П. О. Масляк. – К.: Знання, 2008. – 343 с.
14. Міжнародний туризм: навчальний посібник / Т. В. Божидаркін [та ін.]. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 312 с.
15. Новикова В.І. Рекреаційна інфраструктура: суть поняття, види, методи дослідження / В.І. Новикова // Географія в інформаційному суспільстві: зб. наук, праць. У 4-х т. - К.: ВЛГ «Обрії», 2008. - Т.IV. - С.163-165.
16. Новикова В.І. Туристсько-інформаційні центри як важлива складова інфраструктурного забезпечення рекреаційної діяльності в Україні / В.І. Новикова // Тенденції, проблеми і перспективи розвитку національного ринку туристичних послуг: регіональний аспект: матер. Всеукр. наук. конф. (18-19 листопада 2010 р., м. Київ). - К.: НАУ, 2010. - С.169-175.
17. Поколодна М. М. Конспект лекцій з дисципліни «Рекреаційні комплекси світу / М. М. Поколодна, І. Л. Полчанінова. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 174 с.
18. Поліщук В. В. Розвиток рухових і розумових здібностей дітей 5 і 6 років життя в процесі фізичного виховання засобами дошкільного туризму: дис. канд. наук з фіз. Вих. І спорту / В. В. Поліщук. – Переяслав-Хмельницький, 2008. – 266 с.
19. Румянцев А.П. Світовий ринок послуг: Навчальний посібник / А. П. Румянцев, Ю.О. Коваленко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 456 с.

20. Скрипник Н.Я. Рекреаційна географія: навчальний посібник / Н. Я. Скрипник, А. М. Сердюк. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 296 с.
21. Туристичне країнознавство: країни лідери туризму: Навчальний посібник / За заг. ред О.О. Любіцевої. – К.: Альтернатива, 2008. – 436 с.
22. Хлопяк С.В. Міжнародний туризм: опорний конспект лекцій: навчально-методичне видання / С. В. Хлопяк. – К.: КНТЕУ, 2012. – 65 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державного агенство України з туризму та курортів [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.tourism.gov.ua
2. Сайт «Все курорты» [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.all-kurort.ru
3. Сайт «Отдых и лечение на курортах SPA» [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.spalist.ru
4. Стратегія сталого розвитку туризму і курортів в Україні [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.vincult.org.ua/p2_1.php.
5. Туристичний портал [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.turistoff.net
6. World Tourism Organization [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.worldtourism.org
7. World Travel & Tourism Council [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.wttc.org/eng/Home

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/
- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/
- «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- *допускається за умови* дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спо-

сіб його застосування);

- *не допускається* використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;

- *додаткові обмеження чи вимоги* щодо використання ШІ *можуть визначатися* викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.